

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa K. B.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji "(...)" Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 lipca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód K. B. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 września 2017 r., którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w (...) Wydziału XIV Cywilnego z siedzibą w P. z dnia 1 grudnia 2016 r., oddalającego powództwo przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji „(...)” S.A. w W. o zapłatę kwoty 220 000 zł tytułem odszkodowania - w uwzględnieniu zarzutu przedawnienia.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną sporządzoną przez pełnomocnika z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W skardze kasacyjnej oparto się na przyczynie o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przez istotne zagadnienie prawne w rozumieniu tego przepisu należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, a jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi, wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ. oraz z dnia 3 lutego 2012 r. II UK 271/11, nie publ.).

Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają

być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 – nie publ.), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 – nie publ.).

W sprawie niniejszej skarżący przedstawił zagadnienia prawne:

- *Czy szkoda w majątku wierzyciela w przypadku wyrządzenia szkody następuje już przez zwiększenie jego pasywów, w chwili ich zwiększenia czy też następuje dopiero przez stratę składnika majątku np. straty nieruchomości z majątku wierzyciela?*

- *Czy roszczenie wierzyciela o naprawienie szkody staje się wymagalne przed stratą składnika majątku z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zwiększającego stan pasywów wierzyciela czy też roszczenie wierzyciela o naprawienie szkody może być wymagalne dopiero po stracie przez niego składnika majątku, w szczególności po stracie nieruchomości?*

Skarżący podniósł również, że powyższe kwestie wywołują rozbieżności w judykaturze Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych, na czego dowód przytoczył kilka orzeczeń.

Powyższe uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia wymagań stawianych na gruncie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. z tej przyczyny, że

przedstawionych zagadnień prawnych nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni, takich jak dokonywanie wykładni przepisów prawa przy założeniu racjonalności wydającego je ustawodawcy oraz koherencji całego systemu prawa lub jednej z jego gałęzi. Jak podniósł Sąd odwoławczy rozpoznający niniejszą sprawę, jeden z alternatywnie przedstawionych rezultatów wykładni art. 120 § 1 k.c., zakładających początkową datę wymagalności na chwilę utraty składnika majątku wierzyciela spośród jego aktywów, prowadziłby do sprzecznej z zasadami logiki konstatacji, że poszkodowany musiałby najpierw angażować własne środki na spłatę osoby trzeciej lub znosić prowadzenie egzekucji ze swego majątku, by uzyskać roszczenie odszkodowawcze (por. uzasadnienie zaskarżonego wyroku, s. 11). Ponadto skarżący sformułował obydwie zagadnienia prawne w niedopuszczalny sposób, pozostawiając Sądowi Najwyższemu jedynie dwie możliwości do dokonania wyboru.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.